

Sygn. akt V ACa 245/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Iwona Wilk
Sędziowie :	SA Barbara Kurzeja SA Olga Gornowicz-Owczarek (spr.)
Protokolant :	Barbara Franielczyk

po rozpoznaniu w dniu 29 października 2015 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w C.

przeciwko P. M.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 30 grudnia 2014 r., sygn. akt V GC 99/14

oddała apelację.

SSA Olga Gornowicz-Owczarek	SSA Iwona Wilk	SSA Barbara Kurzeja
-----------------------------	----------------	---------------------

Sygn. akt V ACa 245/15

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka Akcyjna w C. wniosła o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci postanowienia Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 7 listopada 2013 roku (sygn. akt I ACz 1848/13), opatrzonego klauzulą wykonalności Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 6 marca 2014 roku nakazującego powódce udzielenie

pozwanemu P. M. wskazanych w postanowieniu informacji oraz udostępnienie dokumentów. Ponadto powódka wniosła o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów procesu.

Powódka wskazała, iż na skutek wniosku pozwanego, postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Krakowie Wydział I Cywilny z dnia 7 listopada 2014 roku została zobowiązana do udzielenia informacji oraz udostępnienia dokumentacji z tym związanej. W dniu 13 stycznia 2014 roku powódka reprezentowana przez swojego pełnomocnika udzieliła informacji, jakie w sprawie posiadała. Tymczasem w dniu 17 kwietnia 2014 roku powódka otrzymała zawiadomienie o wszczęciu egzekucji sądowej na podstawie tego tytułu wykonawczego oraz o wyznaczeniu posiedzenia w sprawie na dzień 21 maja 2014 roku. W opinii powódki, obowiązek wskazany postanowieniem z dnia 7 listopada 2013 roku wygasł na skutek otrzymania przez pozwanego pisma pełnomocnika powódki z dnia 13 stycznia 2014 roku. Powódka wskazała, iż poza informacjami wynikającymi z tego pisma nie jest w stanie wykonać innych obowiązków nałożonych postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Krakowie ze względu na obiektywną niemożliwość, jaką jest brak posiadania dokumentacji, do której przedłożenia została zobowiązana postanowieniem. Poza zamieszczeniem na stronie internetowej pod adresem (...), w którego posiadaniu jest już pozwany, powódka nie dokonywała w jakiegokolwiek innej formie publikacji przedmiotowego (...), w stosunku do którego podnoszone są zarzuty przez pozwanego.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniosł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania. Podniósł, iż pełnomocnik powódki nie mógł wykonać zobowiązania w imieniu powódki. Przedstawione pismo z dnia 13 stycznia 2014 r. nie spełnia nadto wszelkich wymogów określonych tytułem wykonawczym. Rozpoznający wniosek pozwanego o udzielenie informacji w celu uzyskania danych do wytoczenia powództwa o naruszenie praw autorskich pozwanego, Sąd Apelacyjny w Krakowie badał, czy powódka posiada takie informacje. Podnoszenie zatem obecnie, że takich informacji powódka nie jest w stanie udzielić stanowi niedopuszczalne kwestionowanie prawidłowości wydanego tytułu wykonawczego. Gdyby takie ustalenie faktycznie poczynić, to prowadzona przez Sąd Rejonowy egzekucja powinna zostać zakończona.

Wyrokiem z dnia 30 grudnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Częstochowie oddalił powództwo.

Sąd Okręgowy poczynił następujące ustalenia faktyczne:

Powódka w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zleciła wykonanie strony internetowej, współpracującemu z powódką projektantowi graficznemu - informatykowi. Podczas procesu tworzenia strony internetowej, bez odpowiedniej zgody, wykorzystane zostały utwory architekta P. M..

Postanowieniem z dnia 15 lipca 2013 roku, sygn. akt IX GCo 173/13, Sąd Okręgowy w Krakowie, zobowiązał powódkę (...) S.A. w C. do udzielenia P. M. informacji i udostępnienia pełnej dokumentacji dotyczącej wykorzystania przez powódkę utworów, w postaci rysunków oraz opisów opublikowanych pierwotnie przez pozwanego, do których przysługują pozwanemu autorskie prawa osobiste i majątkowe, opublikowanych pierwotnie przez pozwanego w jego autorskiej książce pt. „(...)” w różnych jej wydaniach, które to utwory zostały przez powódkę wykorzystane w szczególności w ofertach i broszurach reklamowych produktów marki „F.”. Postanowienie zostało zmienione na skutek zażalenia uczestnika postępowania, a powódki w niniejszym postępowaniu, (...) S.A. w C. postanowieniem z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie I ACz 1848/13 Sądu Apelacyjnego w Krakowie. Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżone postanowienie poprzez sprecyzowanie jego treści i podanie danych dotyczących zasięgu terytorialnego oraz zasięgu czasowego kampanii informacyjnej i reklamowej produktów marki „F.”, podanie danych dotyczących ofert, ilości egzemplarzy, danych twórcy ofert, broszur informacyjnych, danych podmiotów, którym uczestnik udostępnił oferty.

P. M. jest autorem rysunków w publikacji książkowej „(...)”. Była to okoliczność bezsporna w sprawie wniosku o zabezpieczenie i udzielenie informacji na podstawie art. 80 ust. 1 pkt. 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Sąd Okręgowy oparł się na ustaleniach poczynionych w sprawach zakończonych prawomocnymi orzeczeniami Sądu Apelacyjnego w Krakowie oraz Sądu Okręgowego w Krakowie oraz na zeznaniach świadka A. B. i pozwanego P. M. w

zakresie dotyczącym tworzenia strony internetowej, wykorzystana utworów pozwanego. Sąd Okręgowy nie dał wiary zeznaniom prezesa zarządu T. B. w zakresie, jakim zeznawał on na okoliczność wykorzystania utworów, bowiem, w ocenie Sądu, były one nieprawdziwe i sprzeczne z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że roszczenie powódki nie zasługuje na uwzględnienie i podlega oddaleniu.

Powództwo przeciwegzekucyjne oparte na art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. powstaje, jeżeli następuje zdarzenie już po powstaniu tytułu egzekucyjnego, wskutek którego zobowiązanie wygasa albo nie może być egzekwowane. Powódka wytaczając powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego podniosła, iż zobowiązanie wynikające z orzeczenia Sądu Apelacyjnego w Katowicach zostało wykonane poprzez złożenie oświadczenia z dnia 13 stycznia 2014 r., w którym to pełnomocnik powódki udzielił informacji mających na celu wykonanie obowiązku informacyjnego strony.

Sąd Okręgowy stwierdził jednak, że powódka nie wykazała umocowania pełnomocnika do dokonania takiej czynności. Oświadczenie zostało podpisane przez pełnomocnika powódki, który ją reprezentował w toku postępowania o udzielenie informacji przed Sądem Okręgowym w Krakowie i tam posiadał pełnomocnictwo. Zobowiązanie do udzielenia informacji dotyczyło dłużnika i on powinien złożyć odpowiednią informację, a ewentualne złożenie takiej informacji przez pełnomocnika wymagało odpowiedniego umocowania, które nie zostało przedstawione.

Ponadto Sąd Okręgowy stwierdził, że powództwo przeciwegzekucyjne nie jest roszczeniem, które ma prowadzić do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy, która została zakończona prawomocnym orzeczeniem, jak również nie może zmierzać do uchylecia powagi rzeczy osądzonej.

Egzekucja w niniejszej sprawie toczy się i nie została jeszcze zakończona. Postanowieniem z dnia 27 sierpnia 2014 r. Sąd Rejonowy w Częstochowie wyznaczył dłużnikowi, powódce w niniejszej sprawie, termin 21 dni do wykonania obowiązku objętego tytułem wykonawczym, tj. postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 7 listopada 2013 r. Postanowienie to zostało zaskarżone i na skutek wydania postanowienia przez Sąd Okręgowy w Częstochowie z dnia 6 listopada 2014 r., sygn. akt VI Cz 1308/14 postanowienie stało się prawomocne w dniu 6 listopada 2014 r.

W opinii Sądu pierwszej instancji, powódka wytaczając niniejsze powództwo zmierzała do sytuacji, aby równocześnie toczyły się postępowanie egzekucyjne i postępowanie zmierzające do oceny zasadności postanowienia Sądu Apelacyjnego w Krakowie. W tej sytuacji doszłoby do jednoczesnego rozpoznania tego samego tytułu prawnego. Orzeczenie Sądu Apelacyjnego ma charakter ostateczny, czyli nie przysługuje od niego żaden środek zaskarżenia. Wniosek o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego zawiera w sobie merytoryczną zawartość tego rodzaju, iż kwestionuje ono postanowienie podnosząc, iż praktycznie w momencie wydawania postanowienia przez Sąd Apelacyjny w Krakowie, sprawa była wyjaśniona i strona powodowa w tej sprawie przedstawiła wszystkie okoliczności w sprawie związane z wykonanym obowiązkiem.

Powództwo przeciwegzekucyjne nie może służyć ani kwestionowaniu prawidłowości rozstrzygnięcia objętego prawomocnym orzeczeniami, ani tym bardziej weryfikacji czynności podejmowanych w toku egzekucji. O tym, iż poprzez złożony w niniejszej sprawie pozew strona powodowa zmierza do osiągnięcia właśnie takiego, nie mieszczącego się w ramach powództwa przeciwegzekucyjnego, celu świadczy po pierwsze fakt, iż jedną z przesłanek, jaka legła u podstaw wydania przez Sąd Apelacyjny w Krakowie postanowienia z dnia 7 listopada 2013 roku było ustalenie przez ten Sąd, iż strona powodowa znajduje się w posiadaniu informacji oraz dokumentacji dotyczącej wykorzystywania utworów pozwanego, w postaci rysunków oraz ich opisów opublikowanych przez pozwanego w jego autorstwa książce pt: „(...)”. Twierdząc w obecnie złożonym pozwie, iż istnieje obiektywna niemożliwość spełnienia niektórych spośród świadczeń objętych tytułem wykonawczym, z tej przyczyny, iż strona powodowa rzekomo nigdy nie znajdowała się w posiadaniu pełnego zakresu dokumentacji i informacji, o jakiej mowa w tytule wykonawczym, strona powodowa niewątpliwie zmierza zatem do wykazania, iż Sąd Apelacyjny w Krakowie nie miał rzekomo podstaw, aby tego rodzaju obowiązki nałożyć (a więc, iż rozstrzygnięcie tego Sądu jest błędne). Powoływanie się w toku niniejszej sprawy na rzekomą niemożliwość spełnienia świadczeń objętych tytułem wykonawczym stanowi zatem

niedopuszczalną (sprzeczną z wyrażoną w art. 365 § 1 k.p.c. zasadą związania stron oraz sądów prawomocnym orzeczeniem) polemikę z ustaleniami Sądu Apelacyjnego w Krakowie oraz z prawidłowością wydanego przez ten Sąd prawomocnego rozstrzygnięcia. Dodatkowo Sąd Okręgowy uznał, iż wskazywanie przez stronę powodową na rzekomą obiektywną niemożliwość wykonania niektórych spośród objętych tytułem wykonawczym obowiązków, który to stan istniał już w momencie wydania przez Sąd Apelacyjny w Krakowie prawomocnego postanowienia nie może zostać uznane za powołanie przez stronę powodową nowych zdarzeń, które nastąpiły po powstaniu tytułu egzekucyjnego, a tylko takie mogą uzasadniać powództwo przeciwegzekucyjne oparte na wynikającej z art. 840 §1 pkt 2 k.p.c.

Sąd Okręgowy uznał, że kwestię, czy pismo z dnia 13 stycznia 2014 roku stanowiło wykonanie zasądzonych od strony pozwanej obowiązków była już przedmiotem badania przez Sąd Rejonowy w Częstochowie w ramach toczącego się przeciwko stronie powodowej postępowania egzekucyjnego (sygn. akt XV Co 1901/14). W odpowiedzi strony powodowej na skierowany w wniosek egzekucyjny powołana została między innymi okoliczność rzekomego wykonania przez stronę powodową objętych tytułem wykonawczym obowiązków, do czego miało dojść właśnie w treści przekazanego pozwanemu przez pełnomocnika strony powodowej pisma z dnia 13 stycznia 2014 roku. Na tej podstawie strona powodowa domagała się oddalenia wniosku egzekucyjnego i umorzenia postępowania egzekucyjnego. Sąd egzekucyjny badając tę kwestię doszedł jednak do przekonania, iż strona powodowa (dłużnik) pismem tym nie wykonała objętych tytułem wykonawczym obowiązków, co stanowiło podstawę przystąpienia do dalszych działań egzekucyjnych. Powołując się w toku niniejszego postępowania na spełnienie świadczenia, które strona powodowa wywodzi z treści oświadczenia swojego pełnomocnika procesowego oraz dnia 13 stycznia 2014 roku, strona powodowa zmierza zatem do podważenia prawidłowości działania sądu egzekucyjnego. Gdyby strona powodowa faktycznie wykonała w całości wszystkie ciężące na niej w świetle tytułu wykonawczego obowiązki, postępowanie egzekucyjne powinno zostać ukończone. Weryfikacja działań sądu jako organu egzekucyjnego może nastąpić tylko poprzez kontrolę instancyjną, prowadzoną w ramach postępowania egzekucyjnego, a nie w ramach powództwa przeciwegzekucyjnego.

Apelację od powyższego wyroku wniosła strona powodowa, która domagała się jego zmiany poprzez uwzględnienie powództwa o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego i zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Powódka zarzuciła naruszenie:

1. art. 95 k.c. w zw. z art. 96 k.c. poprzez uznanie, iż powódka nie mogła skutecznie wypełnić zobowiązania nałożonego na niego postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 7 listopada 2013 r. poprzez pełnomocnika, tym bardziej, że pełnomocnik powódki był prawidłowo umocowany do wystosowania do pozwanego zarówno pisma z dnia 13 stycznia 2014 r., jak i pisma z dnia 8 grudnia 2014 r., zaś w zakresie powyższych czynności nie zastrzeżono w ustawie jakichkolwiek wyjątków w możliwości posłużenia się pełnomocnikiem;

2. art. 6 k.c. w zw. z art. 5 k.c. poprzez nieuprawnione uznanie, iż powódka nie wykazała, że pismami z dnia 13 stycznia 2014 r. i z dnia 8 grudnia 2014 r. wykonała zobowiązanie wskazane w tytule wykonawczym przekazując wszelkie informacje, które posiadała w sprawie i składając oświadczenia w zakresie nie posiadania innych informacji i dokumentacji, która została jedynie przykładowo wskazana w tytule wykonawczym, a przez to jako sprzeczne z zasadami współżycia społecznego błędne uznanie, iż tytuł wykonawczy zobowiązywał do przekazywania informacji i dokumentacji nawet w przypadku, gdy powódka ich nigdy nie posiadała, pomimo braku przesądzenia w tytule wykonawczym, że powódka faktycznie określone informacje i dokumentacje posiada;

3. art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. poprzez oddalenie powództwa powodowej spółki, pomimo zaistnienia po powstaniu tytułu egzekucyjnego zdarzenia, skutek którego wygasło jej zobowiązanie określone w postanowieniu Sądu Apelacyjnego w Krakowie Wydział I Cywilny z dnia 7 listopada 2013 r., a którym to zdarzeniem było przekazanie przez powódkę pozwanemu w pismach z dnia 13 stycznia 2014 r. oraz z dnia 8 grudnia 2014 r. wszelkich posiadanych przez siebie informacji i dokumentów określonych w postanowieniu z dnia 7 listopada 2013 r.;

4. art. 233 § 1 kpc poprzez:

-poczynienie błędne przyjęcie, iż powódka nie wykonała zobowiązania nałożonego na niego postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 7 listopada 2013 r., pomimo złożenia w toku postępowania dowodu z dokumentu pisma z dnia 13 stycznia 2014 r. wystosowanego do pozwanego poprzez prawidłowo umocowanego pełnomocnika powoda;

-pominięcie przy wyrokowaniu dowodu z dokumentu pisma z dnia 8 grudnia 2014 r.;

-uznanie, iż pełnomocnik powoda nie posiadał odpowiedniego umocowania do przekazania pozwanemu w imieniu zobowiązanego powoda informacji i dokumentów określonych w piśmie pełnomocnika powoda z dnia 13 stycznia 2014 r., pomimo okoliczności, iż pełnomocnik powoda legitymował się pisemnym pełnomocnictwem z dnia 22 kwietnia 2013 r. do reprezentowania powoda w kontaktach z pozwanym i jego pełnomocnikami w zakresie roszczeń pozwanego z tytułu naruszenia jego praw autorskich oraz we wszystkich postępowaniach sądowych z powództwa lub z wniosku pozwanego, której to prawidłowości umocowania pełnomocnika, powoda w tymże zakresie nie kwestionował ani obecny na posiedzeniu reprezentant (prezes zarządu) powódki, ani sam pozwany;

5. art. 316 § 1 k.p.c. poprzez brak uwzględnienia stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy, w szczególności - poprzez brak wzięcia pod uwagę okoliczności wypełnienia przez powoda zobowiązania nałożonego na niego postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 7 listopada 2013 r. poprzez przekazanie wymaganych tym postanowieniem i posiadanych przez powoda informacji i dokumentów zawartych w piśmie skierowanym do pozwanego w dniu 8 grudnia 2014 r., pomimo dopuszczenia dowodów z dokumentów;

6. art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak wskazania pełnej podstawy faktycznej oraz poprzez brak odniesienia się do całości dowodów powołanych przez strony, w tym w szczególności do dowodu z dokumentu z dnia 8 grudnia 2014 r.;

7. nierozpoznanie istoty sprawy poprzez zaniechanie przeprowadzenia postępowania dowodowego w sprawie w pełnym zakresie co do całego materiału dowodowego i przyjęcie, iż roszczenie powódki jest nieuzasadnione, pomimo, że strona powodowa przedstawiła dowód wykonania zobowiązania w postaci pism z dnia 13 stycznia 2014 r. i 8 grudnia 2014 r., jak również na tym, iż Sąd I instancji zaniechał zbadania zakresu obowiązków, jakie miała wykonać powódka ze względu na fakt, iż Sąd Apelacyjny w Krakowie wydając postanowienie z dnia 7 listopada 2013 r. nie dokonywał jakichkolwiek ustaleń w przedmiocie faktycznego posiadania jakichkolwiek informacji i dokumentacji spośród zakresu przykładowo wskazanego w tytule wykonawczym.

Nadto powódka złożyła wniosek dowodowy z dokumentu pełnomocnictwa udzielonego przez powoda swojemu pełnomocnikowi z dnia 22 kwietnia 2013 r., a na rozprawie przedłożyła kopię wyroku zapadłego w sprawie pomiędzy Przedsiębiorstwem (...) Sp. z o.o. w S. i pozwanym o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci postanowienia nakazującego udzielenie informacji (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 15 września 2015 r., sygn. akt I ACa 360/15).

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie.

W toku rozprawy apelacyjnej pozwany złożył nowe wnioski dowodowe w postaci kopii postanowienia Sądu Okręgowego w Częstochowie oraz kopii papierowej broszury (...).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powódki nie odniosła zamierzonego skutku, gdyż rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego odpowiada prawu, choć z innych przyczyn niż wskazane w treści jego uzasadnienia.

Powódka wniosła o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Tytuł wykonawczy stanowiło postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 7 listopada 2013 r., sygn. akt I ACz 1848/13, zaopatrzone w klauzulę wykonalności. Orzeczenie to uwzględniało w znacznej części wniosek pozwanego

o zobowiązanie naruszającego autorskie prawa majątkowe do udzielenia informacji i udostępnienia określonej dokumentacji mającej znaczenie dla roszczeń o zaniechanie naruszania, usunięcie skutków naruszenia, naprawienia wyrządzonej szkody i wydania uzyskanych korzyści. Podstawą rozstrzygnięcia był art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Sąd Apelacyjny dostrzegł w żądaniu pozwanego interes prawny zaznaczając, że powódka, działająca w grupie F., dystrybuuje w ramach prowadzonej działalności gospodarczej broszury informacyjne i reklamowe produktów marki F. zawierające rysunki, co do których prawa autorskie prawdopodobnie przysługują pozwanemu.

Charakter wniosku z żądaniem informacyjnym nie wynika jednoznacznie z przepisów. O ile przepis art. 80 prawa autorskiego i prawach pokrewnych wyraźnie odsyła do stosowania części regulacji dotyczących postępowania zabezpieczającego w odniesieniu do zabezpieczenia dowodów, o tyle brak już jest takiego odesłania w stosunku do żądań informacyjnych. Mimo powstania różnic w doktrynalnym ujęciu tego problemu, należy opowiedzieć się za najbardziej praktycznym stanowiskiem, iż wniosek o zobowiązanie naruszającego autorskie prawa majątkowe do udzielenia informacji i udostępnienia określonej dokumentacji jest wnioskiem zbliżonym do wniosku o zabezpieczenie powództwa. Tak jak postanowienie zabezpieczające żądanie pozwu wymaga uprawdopodobnienia zaistnienia naruszenia (interesu prawnego) i zapewnienia możliwości wyegzekwowania obowiązku nałożonego przez orzeczenie sądu. W przeciwnym przypadku uprawniony byłby pozbawiony możliwości przymuszenia podmiotu, na który został nałożony szczególny obowiązek, którego inna osoba wykonać za nią nie może.

Postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia stanowi tytuł egzekucyjny w rozumieniu art. 777 § 1 k.p.c., za taki należy uznać także postanowienie uwzględniające żądanie informacyjne. Jeżeli postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia podlega wykonaniu w drodze egzekucji, do wykonania tego postanowienia stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu egzekucyjnym, z tym jednak, że sąd nadaje postanowieniu o udzieleniu zabezpieczenia klauzulę wykonalności z urzędu (art. 743 § 1 k.p.c.). Zatem po nadaniu klauzuli wykonalności postanowieniu zobowiązującemu do udzielenia informacji i udostępnienia określonej dokumentacji, egzekucja nałożonego obowiązku następuje w trybie właściwym dla egzekucji świadczeń niepieniężnych (art. 1050 k.p.c.).

Skoro postanowienie uwzględniające żądanie informacyjne przybiera postać tytułu wykonawczego należy opowiedzieć się za dopuszczalnością wystąpienia z powództwem o pozbawienie jego wykonalności w trybie art. 840 k.p.c., tym bardziej, że podmiot, na którego nałożono orzeczeniem sądu obowiązki, nie ma innej możliwości prawnej do zwalczania tytułu w razie zajścia jednej z okoliczności w cytowanym przepisie wymienionej.

Wbrew stanowisku zaprezentowanemu przez Sąd Okręgowy, postępowania z wniosku uprawnionego z prawa autorskiego o zobowiązanie do udzielenia informacji i udostępnienia dokumentacji (art. 80 ust. 1 pkt 2 prawa autorskiego i prawach pokrewnych) oraz egzekucyjne prowadzone na podstawie art. 1050 k.p.c. nie są konkurencyjne z postępowaniem o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego. W pierwszym z wymienionych postępowań, sąd, po stwierdzeniu interesu prawnego uprawnionego, którego prawa autorskie zostały naruszone, uwzględnia wniosek i zobowiązuje naruszcyciela do udzielenia informacji i przedłożenia określonej dokumentacji stosownie do okoliczności wskazanych we wniosku i uprawdopodobnieniu określonych faktów, przy czym postępowanie to nie ma na celu przesądzenia, czy do naruszenia praw autorskich wnioskodawcy doszło i w jakim zakresie. Regulacja prawna przewiduje krótkie terminy instrukcyjne rozpoznania wniosku i ewentualnego zażalenia (odpowiednio trzy i siedem dni), co jest podyktowane interesem uprawnionego. W postępowaniu tym nie dochodzi do szczegółowego badania, jakich niedopuszczalnych czynów dopuścił się obowiązany, a ostateczna treść nałożonego obowiązku nabiera wyrazu na tyle ogólnego, aby najpełniej udostępnić uprawnionemu informacje na temat zakresu niedozwolonego wykorzystania utworu. Nie można zatem zgodzić się z Sądem Okręgowym, że wydając postanowienie z wniosku pozwanego Sąd Apelacyjny ustalał, czy i jakie konkretne informacje posiadał naruszcyciel. Sam uprawniony nawet nie wie, jak daleko sięga wiedza obowiązanej. W takim przypadku obowiązanej tytułem wykonawczym w postaci postanowienia wydanego w trybie art. 80 ust. 1 pkt 2 prawa autorskiego i prawach pokrewnych należy przyznać prawo wywodzenia, iż przekazane już informacje w pełni wyczerpują jego wiedzę, a prowadzenie postępowania egzekucyjnego jest bezprzedmiotowe i naraża go na ponoszenie nieuzasadnionych kosztów. Najbardziej dostosowanym do takiej sytuacji powództwem jest właśnie powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu

wykonawczego poprzez wykazywanie, że nastąpiło zdarzenie (przekazanie informacji i dokumentacji), wskutek którego zobowiązanie nie może być egzekwowane. Za dopuszczalnością wytaczania powództwa przeciwegzekucyjnego w sytuacji, gdy podmiotowi nie służą inne środki zwalczające tytuł wykonawczy w postaci postanowienia o zabezpieczeniu roszczeń opowiedział się również Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 lutego 1981 r., sygn. akt III CZP 71/80.

Błędne było także rozumowanie, iż sąd egzekucyjny przeprowadził badanie wykonania w pełni obowiązku nałożonego orzeczeniem sądowym na powódkę w ramach postępowania toczonego w trybie art. 1050 k.p.c. Zgodnie z art. 804 k.p.c. organ egzekucyjny, w tym także sąd, nie jest uprawniony do badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym. Przepis ten oddziela postępowanie rozpoznawcze od egzekucyjnego, które służy przymusowej realizacji tytułu wykonawczego, nie zmierza natomiast do kontrolowania zasadności i wymagalności obowiązku stwierdzonego podlegającym wykonaniu tytułem egzekucyjnym. Do dokonywania takiej kontroli powołany jest sąd w kontradiktoryjnym postępowaniu rozpoznawczym. Jeżeli zaś po wydaniu tytułu egzekucyjnego obowiązek stwierdzony w tym tytule i objęty klauzulą jego wykonalności przestał istnieć, skutki prawne stąd wynikające mogą być stwierdzone w drodze procesu przewidzianego w art. 840 k.p.c. w trybie powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności w całości albo w części. Dla sądu egzekucyjnego istnienie i zakres nadającego się do egzekucji roszczenia oraz zasięg obowiązku prawnego dłużnika stwierdzone urzędowym dokumentem w postaci tytułu egzekucyjnego są wiążące. Działanie sądu egzekucyjnego jest determinowane wnioskiem wierzyciela, a skoro przyjmuje się, że zaskarżony tytuł wykonawczy podlega egzekucji właściwej dla roszczeń niepieniężnych, to również w tym przypadku należy przyjąć, że działa ogólna zasada braku dopuszczalności merytorycznego badania istnienia obowiązku nałożonego orzeczeniem sądu.

Z wniosku pozwanego wszczęte zostało postępowanie egzekucyjne przed Sądem Rejonowym w Częstochowie (sygn. akt XV Co 1901/14). W dniu 27 sierpnia 2014 r. zapadło postanowienie o wyznaczeniu terminu powódce do wykonania obowiązków wynikających z tytułu wykonawczego pod rygorem nałożenia grzywny. Zażalenie powódki oddalono postanowieniem Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 6 listopada 2014 r. (sygn. akt VI Cz 1308/14). Z ustaleń poczynionych przez Sąd Apelacyjny, w postępowaniu tym nie podjęto dalszych czynności. Tok tego postępowania jest bowiem uzależniony od działania pozwanego jako wierzyciela. W treści uzasadnień obu orzeczeń wyraźnie podkreślono, że w postępowaniu egzekucyjnym sąd nie jest uprawniony do badania zasadności obowiązku objętego tytułem, a dłużnik (powódka) nie może się bronić twierdzeniem, że nie ma możliwości wykonania nałożonego obowiązku.

Badanie takie powinno zatem mieć miejsce w postępowaniu o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności.

Sąd Apelacyjny uzupełnił postępowanie dowodowe i dopuścił dowody przedstawione przez strony w postępowaniu odwoławczym.

Przedstawione przez powódkę pełnomocnictwo udzielone radcy prawnemu M. W. w dniu 22 kwietnia 2013 r. wykazuje, że pełnomocnik miał uprawnienie do reprezentowania strony we wszelkich kontaktach z pozwanym i jego pełnomocnikami w zakresie roszczeń pozwanego z tytułu naruszeń praw autorskich, w szczególności we wszelkich postępowaniach sądowych, a zakres pełnomocnictwa określa art. 91 k.p.c. Wbrew twierdzeniu strony skarżącej, pełnomocnictwo to nie uprawniało radcę prawnego do podejmowania za stronę czynności prawnych w rozumieniu art. 95 k.c. Prawo do reprezentowania powódki „w kontaktach” ze stroną przeciwną nie jest tożsame z umocowaniem do składania oświadczeń woli w imieniu i na rzecz reprezentowanego, zmierzających do stworzenia stosunku prawnego, jego zmiany lub zniesienia. Cel tego pełnomocnictwa wyrażony został dobitnie w powołaniu się na art. 91 k.p.c. Zatem jego zakres sprowadza się do udzielenia pełnomocnictwa procesowego, czyli do podejmowania działań w toku postępowania sądowego, które zostały enumeratywnie wymienione w art. 91 k.p.c. Z pewnością nie obejmowało ono jakichkolwiek innych czynności prawnych.

Mimo to, zgodzić należałoby się ze skarżącym, iż pełnomocnictwo do czynności prawnych, które nie wymagają szczególnej formy, może być udzielone ustnie, a także w sposób dorozumiany. Nawet świadome tolerowanie działania

innej osoby jako pełnomocnika (wiedza o takim działaniu i zaniechanie sprzeciwu wobec takiego działania) stanowi konkludentne udzielenie pełnomocnictwa. Kto bowiem świadomie znosi działanie innej osoby jako pełnomocnika, ujawnia wolę jej umocowania i to zarówno wobec niej, jak i wobec osoby, z którą uprzednio dokonała ona czynności w cudzym imieniu.

Z zachowania powódki należało wyczytać, iż była świadoma działania radcy prawnego i wystosowania pisma z dnia 13 stycznia 2014 r., a także pisma z dnia 8 grudnia 2014 r., a wręcz treść tej korespondencji była z nią konsultowana. Prezes zarządu powodowej spółki na rozprawie w dniu 22 grudnia 2014 r. nie przeczył dokonaniu tych czynności z woli spółki, również w zeznaniach tego przedstawiciela powódki nie znalazły się twierdzenia przeczące. W tej sytuacji powinien mieć zastosowanie art. 60 k.c., zgodnie z którym, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, wola osoby dokonującej czynności prawnej może zostać wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny.

W piśmie z dnia 13 stycznia 2014 r. pełnomocnik powódki oświadczył pozwanemu, w wykonaniu obowiązku nałożonego na powódkę postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 7 listopada 2013 r. (sygn. akt I ACz 1848/13), że spółka nie prowadziła co do zasady kampanii informacyjnej i reklamowej produktów marki „F.” z wykorzystaniem utworów pozwanego, ani ich nie wykorzystywała w broszurach reklamowych i informacyjnych. Jedynie na ustne zlecenie spółki została stworzona strona internetowa, gdzie umieszczono (...) w trzech wersjach językowych. Jednak powódka nie jest w stanie podać odbiorców i beneficjentów stworzonej dla niej strony internetowej. W kolejnym piśmie z dnia 8 grudnia 2014 r. pełnomocnik powódki powtórzył informacje z poprzedniego pisma i uszczegółowił, że zasięg czasowy umieszczenia (...) na stronie internetowej obejmował okres od września 2012 r. do marca 2013 r., wersję elektroniczną przygotował A. B., a materiały zostały przekazane przez (...) Sp. z o.o.

Mimo przyjęcia, że radca prawny działał w imieniu powodowej spółki kierując do pozwanego pisma z dnia 13 stycznia 2014 r. i z dnia 8 grudnia 2014 r., zgodzić się należy ze stanowiskiem pozwanego (zarzut taki pozwany postawił w załączniku do protokołu rozprawy z dnia 22 grudnia 2014 r.), iż udzielenie informacji i udostępnienie określonej dokumentacji nie może być poczynione przez przedstawiciela, o jakim mowa w art. 95 k.c. Istota tego przedstawicielstwa przejawia się w dokonywaniu czynności prawnej w imieniu i na rzecz innej osoby. Czynność prawna dokonana przez przedstawiciela i w zakresie jego umocowania powoduje powstanie praw lub obowiązków bezpośrednio po stronie reprezentowanego. Natomiast za czynność prawną należy uznać zdarzenie, w skład którego wchodzi przynajmniej jedno oświadczenie woli zmierzające do ustanowienia, zmiany lub zniesienia stosunku prawnego, a więc świadome i celowe zachowanie określonej osoby zmierzające do osiągnięcia wskazanych wyżej skutków cywilnoprawnych (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2009 r., sygn. akt I CSK 154/09 i z dnia 24 maja 2012 r., sygn. akt II CSK 546/11).

Tymczasem udostępnienie dokumentacji i udzielenie informacji nie jest oświadczeniem woli, ale oświadczeniem wiedzy. W chwili jego wykonania nie sposób jeszcze przesądzać, czy pomiędzy stronami istnieje jakikolwiek stosunek prawny, a tym bardziej nie sposób ustalić jego treści. Żądanie informacyjne określone art. 80 ust. 1 prawa autorskiego i prawach pokrewnych ma na celu jedynie umożliwienie uprawnionemu podjęcie decyzji w przedmiocie dochodzenia roszczeń, o których mowa w jej art. 79 ust. 1 oraz określenia zakresu żądań w wypadku wytoczenia powództwa. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia w tego rodzaju przypadkach istnieje wówczas, gdy bez zobowiązania domniemanego naruszającego majątkowe prawo autorskie do udzielenia stosownych informacji lub udostępnienia dokumentów, strona nie jest w stanie ustalić zakresu dokonanych naruszeń tego prawa, a tym samym sprecyzować podstawy faktycznej powództwa oraz dochodzonych roszczeń. Uwzględnienie żądania informacyjnego nie przesądza jeszcze o istnieniu stosunku prawnego, a wykonanie nałożonych przez orzeczenie sądowe obowiązków informacyjnych nie wpływa na treść ewentualnego stosunku prawnego. Dostosowanie się do treści postanowienia przez obowiązane ani nie statuuje stosunku prawnego między stronami, ani nie zmienia jego treści, ani też go nie wygasza. Natomiast brak wykonania tych obowiązków, także wskutek bezskuteczności egzekucji, może wywołać skutek procesowy w przyszłym sporze prowadzonym przez strony poprzez ocenę tego zachowania przez pryzmat art. 233 § 2 k.p.c. i zastosowanie art. 322 k.p.c., który stanowi, że jeżeli w sprawie o naprawienie szkody ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione, sąd może zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny, opartej

na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy. Zadośćuczynienie żądaniu informacyjnemu nie może zatem zostać dokonane przez pełnomocnika, bo dotyczy wyłącznie czynności faktycznych, a nie prawnych.

Natomiast czynności faktyczne mogą być dokonywane przede wszystkim przez posłańca, który przynosi cudze oświadczenie woli, ale go nie składa. Z takim działaniem radcy prawnego mamy do czynienia w przypadku pisma z dnia 8 grudnia 2014 r., do którego dołączono osobiste oświadczenie powódki wraz z dokumentacją dotyczącą funkcjonowania strony internetowej. W oświadczeniu z dnia 5 grudnia 2014 r. powódka podała, że (...) został wykonany na ustne zlecenie (...) Sp. z o.o. przez A. B. z materiałów opracowanych przez tą spółkę. Powodowa spółka otrzymała wersję elektroniczną z tłumaczeniami, która została umieszczona na stronie internetowej w okresie od września 2012 r. do marca 2013 r., przy czym spółka nie dysponuje statystyką odwiedzin na stronie internetowej.

Żądanie pozwu nie mogło zostać uwzględnione z tego powodu, iż powódka nie wykazała, aby nastąpiło zdarzenie, które spowodowało niemożliwość egzekwowania tytułu wykonawczego (art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.). Ze względu na specyficzną treść tego tytułu nie sposób rozważać częściowe pozbawienie wykonalności postanowienia zobowiązującego naruszającego autorskie prawa majątkowe do udzielenia informacji i udostępnienia określonej dokumentacji. Tak długo, jak długo obowiązany nie wypełni wymogów postawionych orzeczeniem sądowym w pełni, aktualność zachowa całość postanowienia zabezpieczającego roszczenie uprawnionego.

W opinii powódki, przekazanie pozwanemu informacji w pismach z dnia 13 stycznia 2014 r. i z dnia 8 grudnia 2014 r., w tym osobistego oświadczenia powódki z dnia 5 grudnia 2014 r., spowodowało bezprzedmiotowość prowadzenia przez pozwanego egzekucji. Materiał dowodowy nie pozwala jednak na przyjęcie, że powódka przekazała wszelkie dane, jakie posiada, związane z wykorzystaniem materiałów, do których pozwany rości prawa autorskie.

Świadek A. B. tworzył stronę internetową dla powódki, na której zamieszczono (...). Potwierdził, że materiały dostał od powódki, w wersji elektronicznej. (...) został zaktualizowany na podstawie broszury, która wcześniej funkcjonowała w firmie powódki. Wszystkie rysunki umieszczone w (...) otrzymał w wersji gotowej (poza rysunkiem dachu). Opracowane przez niego wersja stanowiła materiał reklamowy.

Prezes powodowej spółki (...) wyjaśnił, że powodowa spółka działa w grupie czterech firm, wśród których powódka i (...) Sp. z o.o. zajmują się budownictwem. Nie pamięta, jaką formę miały materiały przekazane do stworzenia strony, ale zaznaczył, że informacje pochodziły z internetu i fachowych broszur, co oznacza, że tego typu broszury musiały być w posiadaniu powodowej spółki. Oczywistym jest, że skoro powódka nie twierdzi, że sama wykonała rysunki i stworzyła do nich tekstowe opisy, to musiała skorzystać z innych materiałów, do których miała dostęp. To takie między innymi informacje są objęte obowiązkiem nałożonym na powódkę tytułem wykonawczym. Samo kwestionowanie, że sporne rysunki nie są, zdaniem powódki, identyczne, ale jedynie podobne, nie przemawia za odmową podania ich źródła. Skoro, jak twierdzi powódka, część tekstów tworzyli pracownicy firm budowlanych, powinna wskazać, które ze spornych opisów i kto opracował, a które pochodziły z innego źródła. Według prezesa powódki, część spornych elementów pochodziła ze starych materiałów źródłowych, ale źródła ich pochodzenia nie ujawnia. Okoliczność, na którą powołuje się prezes powódki, iż trudno będzie odbudować całość dokumentacji, bo była wykonywana w dwóch przedsiębiorstwach, nie usprawiedliwia odmowy udzielenia tych informacji. Sama powódka przyznała, że z ofertą informacyjno – reklamową, w tym w formie spornego (...), docierano do dystrybutorów, brak już jednak w jej oświadczeniu, kiedy i których, i w jakim zakresie. Już z tych szczątkowych oświadczeń wynika, że informacja, którą powódka przekazała jest dalece niepełna w stosunku do tej, do której została zobowiązana tytułem wykonawczym.

Zwrócić też należy uwagę na sprzeczności w twierdzeniach powódki. W oświadczeniu z dnia 5 grudnia 2014 r. prezes powódki wskazał, że otrzymał od (...) Sp. z o.o. wersję elektroniczną w trzech językach, natomiast w zeznaniu wskazał, że tłumaczenia wykonywano u powódki – przez syna prezesa i pracownika spółki. Niekonsekwentne też były wyjaśnienia źródła wersji elektronicznej przekazanej świadkowi do wykorzystania na stronie internetowej. Na pytanie Sądu przedstawiciel powódki zeznał, że nie wie, skąd pochodziła i nie przypomina sobie, jakie materiały przekazano świadkowi. Wersję tą zmienił w odpowiedzi na pytanie swojego pełnomocnika i jednoznacznie podał, iż była to wersja

elektroniczna otrzymana od (...) Sp. z o.o., czyli potwierdził stanowisko zawarte w oświadczeniu z dnia 5 grudnia 2014 r. Nieścisłości te pozwalały na odmowę w tej części zeznaniom powódki wiarygodności, co zresztą Sąd Okręgowy uczynił.

Nie uchyla także obowiązku powódki nałożonego tytułem wykonawczym okoliczność, że papierowe broszury, jak utrzymuje powódka, dystrybuowała jedynie (...) Sp. z o.o. Skoro za zgodą i wiedzą powodowej spółki, we wszystkich tych materiałach umieszczano jej logo, to musi wiedzieć, kiedy, gdzie i w jakiej ilości materiały te były wykorzystane. Informacje te muszą być znane powódce, skoro sama w trakcie zeznań odwołała się do broszury wykorzystanej na targach budowlanych w K..

Istotą obowiązku powódki nie jest wskazanie wyłącznie, kiedy korzystano z wersji (...) umieszczonej na stronie internetowej, ale z jakiegokolwiek rysunku lub opisu, co do których pozwany rości sobie prawa, także w innych formach, czasie, celach, i znalezienie odpowiedzi na pytanie, kiedy i w jaki sposób powódka dotarła do spornych materiałów i jak je przez ten czas wykorzystywała. Tymczasem powódka odmówiła udzielenia informacji na zadane wprost pytanie, czy wykorzystuje te rysunki i opisy przez dłuższy okres, ograniczając swoje twierdzenia do wskazania, że (...) ukazał się jedynie na stronie internetowej w 2012 r.

Postępowanie dowodowe zostało także w tym zakresie uzupełnione w postępowaniu apelacyjnym. Zgłoszone przez pozwanego dowody nie można uznać za spóźnione w świetle art. 381 k.p.c. Wprawdzie postanowienie Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 6 listopada 2014 r., sygn. akt VI Cz 1308/14, oddalające zażalenie dłużnika (powódki) na postanowienie Sądu pierwszej instancji wyznaczające termin do wykonania tytułu wykonawczego z zagrożeniem ukarania grzywną, zapadło przed wydaniem zaskarżonego wyroku, to jednak okoliczność, że postępowanie egzekucyjne nie zostało ukończone, ma decydujące znaczenie dla zasadności powództwa o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego. Stwierdzenie bowiem, że tytuł został w całości wykonany w drodze egzekucji pozbawiłoby racji bytu żądania pozwu.

Natomiast kopię papierowej wersji (...) pozwany uzyskał już po wydaniu zaskarżonego wyroku. Możliwości dowodowe pozwanego są ograniczone ze względu na przedmiot tego postępowania. To właśnie postanowienie stanowiące tytuł wykonawczy objęty żądaniem pozbawienia wykonalności miało dostarczyć pozwanemu wystarczającą ilość informacji do tworzenia podstawy faktycznej i dowodowej żądania pozwu o naruszenie praw autorskich. Nie można zatem obecnie oczekiwać, że pozwany wykaże, jakie informacje i dokumenty nie zostały mu jeszcze dostarczone. W tej materii można opierać się jedynie na uprawdopodobnieniu, że informacje takie są w posiadaniu obowiązanej. Ponieważ takie okoliczności wynikają wprost z zeznań prezesa powódki należało przyjąć, że pozwany słusznie wywodzi, iż jego żądanie uwzględnione w postanowieniach Sądu Okręgowego w Krakowie i Sądu Apelacyjnego w Krakowie nie zostało w całości wypełnione. Również przedstawiona przez pozwanego broszura, którą uzyskał z wydawnictwa czasopisma (...) wynika, iż (...) był wykorzystywany w szerszym zakresie niż tylko na stronie internetowej. Na kopii materiałów reklamowych widnieje nie tylko nazwa firmy oferujących materiały budowlane obrazowane opisem i rysunkami technicznymi, do których pozwany rości prawa autorskie ((...) Sp.z o.o.), ale także nazwa powodowej spółki, co oznacza, że co najmniej za jej zgodą nastąpiło wykorzystanie materiałów w ofercie reklamowej.

Sąd Apelacyjny nie przeprowadzał dowodu z wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 15 września 2015 r., sygn. akt I ACA 360/15 zapadłego pomiędzy osobą trzecią a pozwanym. Fakt wydania orzeczenia nie był sporny między stronami, a jego treść pozostaje bez wpływu na niniejsze rozstrzygnięcie.

W konsekwencji stwierdzenia, iż powódka nie wykazała, że wykonała obowiązek informacyjny określony zaskarżonym tytułem wykonawczym, jej powództwo słusznie zostało oddalone. A wobec odmowy zasadności zarzutom apelacji, oddalono ją w myśl art. 385 k.p.c.

SSA Olga Gornowicz – Owczarek SSA Iwona Wilk SSA Barbara Kurzeja